

ל"ג בעומר – רשב"י שר הביטחון

להודות ולהללו. וזהו הרמז בפסוק (ישעיה כה, ט) 'זה ה' קוינו לו', כפי גודל הבטחון כן יש לו השגה בעבודת הבורא ברוך הוא:

ה. שמות פרק טז פסוק א

וַיִּסְעוּ מֵאֵילָם וַיָּבֹאוּ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר סִין אֲשֶׁר בֵּין אֵילָם וּבֵין סִינִי בְּחֻמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

רש"י: בחמשה עשר יום - נתפרש היום של חנייה זו, לפי שבו ביום כלתה החררה שהוציאו ממצרים והוצרכו למן, למדנו שאכלו משירי הבצק [משירי המצה] ששים ואחת סעודות

ו. שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן רלג

ולפי דא' במדרש שמיום שכלה החררה שהוציאו ממצרי' הלכו ג' ימים בלא לחם ואח"כ ירד המן א"כ ה' הורדת המן ביום ל"ג בעומר וראוי לעשות לזה זכר טוב.

ז. שמות פרק טז, לב-לד

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צָוָה יְקֹנָק מֶלֶא הָעָמָר מִמֶּנּוּ לְמַשְׁמֶרֶת לְדֹרֵתֵיכֶם לְמַעַן יָרְאוּ אֶת הַלֵּחָם אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים אֲתָכֶם בְּמִדְבַּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח צִנְצָנֶת אֶחָת וְתֵן שָׁמָּה מֶלֶא הָעָמָר מִן וְהִנֵּחַ אֹתוֹ לִפְנֵי יְקֹנָק לְמַשְׁמֶרֶת לְדֹרֵתֵיכֶם: כַּאֲשֶׁר צָוָה יְקֹנָק אֶל מֹשֶׁה וַיַּנְיחֻהוּ אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדֶת לְמַשְׁמֶרֶת:

ח. רש"י, שמות פרק טז, לב

לדרותיכם - בימי ירמיהו כשהיה ירמיהו מוכיחם, למה אין אתם עוסקים בתורה והם אומרים נניח מלאכתנו ונעסוק בתורה, מהיכן נתפרנס, הוציא להם צנצנת המן ואמר להם (ירמיהו ב לא) הדור אתם ראו דבר ה', שמעו לא נאמר אלא ראו, בזה נתפרנסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו:

ט. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לה עמוד ב

תנו רבנן: ואספת דגנך, - מה תלמוד לומר - לפי שנאמר: לא ימוש ספר התורה הזה מפיך, יכול דברים ככתבן? תלמוד לומר: ואספת דגנך - הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי רבי ישמעאל; רבי שמעון בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא: בזמן שישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר: ואספת דגנך; ולא עוד, אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידן, שנאמר: ועבדת את אויבך וגו'. אמר אביי: הרבה עשו כרבי ישמעאל - ועלתה בידן, כרבי שמעון בן יוחי - ולא עלתה בידן

י. מהרש"א חידושי אגדות מסכת ברכות דף לה ע"ב

הרבה עשו כר"י כו'. נראה לפרש דודאי יש צדיקים גמורים דמקוים בהו שמלאכת עצמן נעשית ע"י אחרים אלא דמעטים המה כדאמר רשב"י גופיה ב' לולב וערבה (מה): ראיתי בני עלייה והם מועטים אם אלף כו' אם שנים הם אני ובני וכיון דמועטין הם כ"כ אין לכל אדם לסמוך על זה לומר שאיני עושה מלאכה כלל לפי שמלאכתי נעשית ע"י אחרים שצדיק גמור אני

א. שער הכוונות - דרושי הפסח, דרוש יב

...וכאשר באו ימי העומר שבין פסח לעצרת שאז הוא זמן קטנות ז"א והם ימי הדין כנ"ל ואז הוא זמן יניקת החיצונים לכן פגעה בהם (תלמידי ר"ע) אז מדה"ד של הקט' על שלא נהגו כבוד זל"ז ומתו בימים ההם בהיותם קטנים ולא הגיעו להגדיל ולהאריך ימים לסיבה הנז' ובבוא יום ל"ג בעומר אז נתגלה קטנות ב' של אימ' שהוא שם **אכדט"ם** אשר באי' והנה הוא חילוף שם אלהים אשר הוא בחי' רחמים בסוד אלהים חיים כנ"ל בדרוש הא' של פסח. והנה ה' אותיו' אכדט"ם הם סוד ה' גבו' דגדלות וע"ז אמר הכתוב בטחו בה' עדי עד כי הוא באימ' עילאה והוא רחמים ולכן בו תלוי הבטחון וכבר נת"ל כי נדרש בס"ה בפר' וארא על בינה עילאה שהוא שם אכדט"ם והוא רחמים. והנה כבר נת"ל בדרוש הא' של פסח בענין ד' כוסות כי שם אכדט"ם נתחלק לב' בחי' ג' אותיות אמצעיות והם כד"ט הם בגי' ג"ל והם מתחלפים בגי' אותיות לה"י דאלהים וב' אותיות א"ם אינם מתחלפות ונמצא כי נחלק לב' תיבות א"ם ג"ל כי אותיות ג"ל כיון שהם מתחלפות נעשים רחמים כי אותיות לה"י שהם דין דאלהים נתחלפו ונעשו רחמים משא"כ בב' אותיות א"ם וז"ס מ"ש יעקב אע"ה ע"ד הג"ל הזה רמז אל השם הנז' שהוא בגי' ע"ד. ואמנם האותיות המתחלפות בו הם בגימ' גל והנה בהגלות נגלות השם הנז' ביום ל"ג בעומר שהוא סוד אותיות המתחלפות שהוא יותר רחמים כנז' אז פסקו מלמות:

ב. נועם אלימלך פרשת בהר

וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' וצויתי את ברכתי לכם כו' (כה), בשם אחי החסיד המפורסם ויש לדקדק היות שהתורה יצאתה בכאן מדרכה שדרך הקרא לכתוב איזה יתור לשון בפסוק אפילו אות אחת ועל ידי זה מתורץ כמה קושיות אבל הקשיא לא נכתב בעצמה בתורה וכאן נכתב הקושיא וטוב היה שלא לומר כי אם וצויתי את ברכתי, וממילא לא יקשה שום אדם לומר מה נאכל. ונראה, שהשם יתברך ברוך הוא כשברא את העולם השפיע מטובו צינורות מושכים שפע לצרכי בני אדם ודרך השפע שלא להפסיק כלל אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון בבורא ברוך הוא המשגיח אמיתי הזן ומפרנס בריוח בלי הפסק כלל אז עושה האדם ההוא במחשבתו ההיא אשר לא מטוהר פגם חלילה בעולמות עליונים ומתישין כח פמליא של מעלה ר"ל ואז נפסק השפע חלילה וצריך השם יתברך ברוך הוא לצוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הבריאה וזה הוא וכי תאמרו כו', שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בבטחונו על אלהיו ולא יאמר כלל מה יאכל, כי כאשר חלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל הוא עושה פגם חלילה בהשפע ואטרחו כלפי שמיא לצוות מחדש וכי תאמרו, פירוש כאשר תאמרו כך ואז תטריחו אותי וצויתי כו', אלא לא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה.

ג. תולדות יעקב יוסף פרשת משפטים

שמעתי ממורי כשרוצין ליפרע העונש למי שהוא ראוי לעונש אזי נוטלין ממנו מדרגת הבטחון, על כן ראוי להתפלל לפניו יתברך שיתחזק בבטחון בו וכו', ודברי פי חכם חן:

ד. קדושת לוי, ליקוטים

לך דומיה תהלה (תהלים סה, ב). הכלל הוא, כי האדם לפי גודל הבטחון שיש לו, כן יש לו השגה בעבודת הבורא ברוך הוא. וזהו הרמז 'לך דומיה', הרמז על מדת הבטחון, מלשון 'דום לה' והתחולל לו' (שם לו, ז), 'תהלה' כן יש לו השגה בעבודת הבורא

דשמא הוא טועה ואינו צדיק גמור וז"ש הרבה עשו כרבי
ישמעאל ועלתה בידן דרוב עולם אינן צדיקים גמורים והרבה
עשו כרשב"י ולא כו' לפי שרובם אינן צדיקים גמורים כרשב"י
וכמו ששנינו יפה ת"ת עם ד"א כו' וכל תורה שאין עמה מלאכה
כו' אבל לעתיד שנאמר ועמד כולם צדיקים וגו' יקוים בנו
ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו' :

יא. חתם סופר מסכת סוכה דף לו עמוד א

דומה לכושי תנן. שמעתי ממ"ו הפלא"ה זצ"ל בהא דפליגי
רשב"י ור' ישמעאל ר"פ כיצד מברכין ומסקי' הרבה עשו
כרשב"י ולא עלתה בידם אמר הוא ז"ל שעשו כרשב"י ולא
רשב"י ממש דודאי מי שכוונתו לשם ה' הבוחן מחשבותיו ויודע
עשתונותיו בודאי יעלה בידו אלא הם עשו כרשב"י נדמו לו ולא
בעצם תוכניותם ע"כ לא עלתה בידם.

יב. רש"י ויקרא פרק כו פסוק ו

ונתתי שלום - שמא תאמרו הרי מאכל והרי משתה, אם אין
שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת ונתתי שלום בארץ,
מכאן שהשלום שקול כנגד הכל. וכן הוא אומר עושה שלום
ובורא את הכל :

יג. הרב שלמה פיישר - דרשות בית ישי, עמ' סט

וקשה היא מדת הבטחון לענין שלום מלענין פרנסה. תדע,
שאמר לו הקב"ה לאליהו (מ"ב י"ז ג') לך מזה וגו' ונסתרת
בנחל כרית וגו' ואת העורבים צויתי לכלכלך שם. וקשה, אם
סו"ס זקוק הוא לנס לענין הפרנסה, למה לו להסתתר? ישאר
בעיר, וישמר בנס. אע"כ להנצל מבעלי בחירה קשה ביותר.
וכדברי הזהר בפרשת וישב קפ"ה א' הובא באוה"ח שם.

יד. בראשית פרק לא, מד-נב

ועתה לכה נכרתה ברית אִנִּי וְאַתָּה וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ : וַיִּקַּח
יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימֶה מַצֵּבָה : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאַחִיו לְקָטוּ אֲבָנִים
וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גֵל וַיֹּאמְרוּ שָׁם עַל הַגֵּל : וַיִּקְרָא לוֹ לָבֶן יָגֵר
שֶׁהָדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גֵּלְעָד : וַיֹּאמֶר לָבֶן הֲגַל הִזֶּה עֵד בֵּינִי
וּבֵינֶךָ הַיּוֹם עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גֵּלְעָד : וְהַמַּצֵּבָה אֲשֶׁר אָמַר יִצְחָק
יְקִיץ בֵּינִי וּבֵינֶךָ כִּי נִסְתֵּר אִישׁ מֵרַעְהוֹ : אִם תַּעֲנֶה אֶת בְּנֹתַי וְאִם
תִּשָּׁח נָשִׁים עַל בְּנֹתַי אִין אִישׁ עֲמָנוּ רָאָה אֱלֹהִים עֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ :
וַיֹּאמֶר לָבֶן לַיַּעֲקֹב הֲנֶה הֲגַל הִזֶּה וְהֵנָּה הַמַּצֵּבָה אֲשֶׁר רִיתִי בֵּינִי
וּבֵינֶךָ : עַד הֲגַל הִזֶּה וְעַד הַמַּצֵּבָה אִם אֲנִי לֹא אֶעֱבֹר אֶלֶיךָ אֶת
הַגֵּל הִזֶּה וְאִם אָתָּה לֹא תַעֲבֹר אֵלַי אֶת הַגֵּל הִזֶּה וְאֶת הַמַּצֵּבָה
הַזֹּאת לָרָעָה :

טו. טור אורח חיים הלכות ראש חודש סימן תכח

סימן לקביעות המועדים א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ. פ"י ביום
א' של פסח יהיה לעולם ט' באב וסימן על מצות ומוריים
יאכלוהו. ביום ב' שבועות. ביום ג' בו ר"ה. ביום ד' בו קריאת
התורה פ"י שמחת תורה. ביום ה' בו צום כפור. ביום ו' פורים
שעבר.

טז. טור אורח חיים הלכות ראש חודש סימן תכח

ביום שהיה פורים יהיה ל"ג לעומר וסי' פלי"ג ח"י פ"י פורים ל"ג
ח"י באייר

יז. שמות פרק יד, י-יד

ופרעה הקריב וישאו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם וְהֵנָּה מִצְרַיִם נֹסַע
אֲחֵרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מֵאֵד וַיַּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְקֹנָק : וַיֹּאמְרוּ אֵל
מֹשֶׁה הַמִּבְלִי אֵין קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לְמוֹת בְּמִדְבָּר מֵה
זֹאת עֲשִׂיתָ לָנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם : הֲלֹא זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבְּרָנוּ
אֶלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר הִדָּל מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ
עֲבַד אֶת מִצְרַיִם מִמֶּתְנֵנוּ בְּמִדְבָּר : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אֵל

וַיִּירָאוּ הַתִּינָצְבוּ וַיֵּרָאוּ אֶת יְשׁוּעַת יְקֹנָק אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי
אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרָאֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם :
יְקֹנָק יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּתְּרֶשׁוּ :

יח. בראשית פרק לא, כ-כג

וַיִּגְבֹּה יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבֶן הָאֲרָמִי עַל בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא :
וַיִּבְרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת הַנָּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת פָּנָיו הָר
הַגִּלְעָד : וַיֵּגֵד לָלָבֶן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב : וַיִּקַּח אֶת אָחִיו
עֲמֹ וַיִּרְדְּף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שְׁבַע יָמִים וַיִּדְּבַק אוֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד :

יט. הרב שלמה פיישר - דרשות בית ישי, עמ' פז

הנה כבר דקדק החיד"א ז"ל בספר מראית עין (ליקוטים סי'
תצ"ג) מלשון הארז"ל בשעה"כ, שעניינו של יום ל"ג בעומר
הוא שאותה ששנינו (יבמות סב' ב') והיה העולם שמם עד שבא
ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם וכו' והם הם העמידו
תורה אותה שעה, ע"ש. בל"ג בעומר היה מעשה. מעתה הרי
נתבאר לנו היטב הקשר בין פורים לל"ג בעומר. וכמו"כ
נתבאר דברי הארז"ל דהשם אכדט"ם שמתגלה בל"ג בעומר
הוא ר"ת כי טובים דודיך מ"ן, שכידוע דרשו ע"ז רז"ל חביבין
דברי סופרים יותר מיינה של תורה.

כ. ליקוטי הלכות או"ח - הלכות תפלת המנחה הלכה ז

והעקר הוא כח הצדיק שעוסק בתקון העולמות על ידי תקון
נפשות ישראל, שהוא על ידי שמקבץ ומלקט בכל עת ורגע כל
מחשבה ומחשבה טובה וכל דבור ומעשה טוב ומכניס אותם
תכף לתוך בית הקדושה וכו' כנזכר לעיל, עד שמתקבצים
ומתלקטים כל הנקדות טובות של כל אחד ואחד, עד שיש לכל
אחד ואחד חלק גדול בבנין הבית דקדושה, שעל ידי זה
מתבררים הניצוצות ונעשים כלים לקבל האור אין סוף שמאיר
בלב כל אחד בכל יום עד שסוף כל סוף ישובו הכל אל ה' :

כא. זוה"ק - אדרא רבא דף קמד ע"ב

(תרגום הסולם) : ר' יהודה היה קוראו שבת, שכל ששת הימים
מתברכים ממנו. שכתוב, שבת לה', קדש לה'. מה שבת לה'
קדש, אף ר"ש שבת לה' קדש.

כב. זוה"ק - אדרא רבא דף קמה ע"א

(תרגום הסולם) : וכתוב, וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד.
מי הוא קדוש ה'. זה הוא ר' שמעון בן יוחאי, שנקרא מכובד
בעולם הזה, ובעולם הבא.

כג. תלמוד בבלי מסכת ביצה דף טו עמוד ב

מאי כי חדות ה' היא מעוזכם? אמר רבי יוחנן משום רבי
אליעזר ברבי שמעון : אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל :
בני, לוו עלי וקדשו קדושת היום, והאמינו בי ואני פורע.

כד. תוספות מסכת ביצה דף טו עמוד ב

לוו עלי ואני פורע - והא דאמר (פסחים דף קיב.) עשה שבתך
חול ואל תצטרך לבריות ה"מ כשאין לו לפרוע.

כה. תולדות יעקב יוסף - פרשת נשא

וענין אמונה ובטחון, שמעתי ענין נאה מהרב המגיד מבאר, על
מה שהקשו התוספות דאמרינן לוו עלי ואני פורע, והא אמרינן
עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות ... ואמר הוא עליו השלום
דלא קשה מידי, כי יש מדריגות שונות בכל אדם לפי בחינתו
והאמתו ובטחונו בו יתברך, שאם הוא במדרגה זו של האמנה
ובטחון, ותופס דעה זו לענג שבת ויום טוב בטענה זו שאמר
הקדוש ברוך הוא לוו עלי ואני פורע, והאדם המאמין בזה
ובוטח בו יתברך ללוות, ודאי ה' יתברך פורע. ויש אדם שאינו

210 במדריגות בטחון ואינו רוצה ללוות מן אחרים אחר שאין לו משלו, באומרו הלא אמרו ר"ז עשה שבתך חול וכו', אז אחר שתופס דיעה זו כך הוא האמתי לפי בחינתו, והבן, ודברי פי חכם חן.

כו. תולדות יעקב יוסף - פרשת בשלח

215 כבר כתבנו כמה פעמים בענין ביאר קושית התוס' דביצה (טו): ד"ה (לוי) שהוקשו, לוי עלי ואני פורע, והוא סותר למ"ש בש"ס (שבת ק"ח א) עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות וכו'. והעולה, כי יש ב' סוגי אנשים, א' שנוהג על פי הטבע גימטריא אלהי, בזה אמרו עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות. סוג ב' הנהגתו למעלה מהטבע, בזה אמרו לוי עלי ואני פורע.

כז. שם משמאל - פרשת ויקהל תרע"ג

וזהו שפירש"י בעשרת הדברות כשתבא שבת יהי' בעיניך כאילו כל מלאכתך עשוי' שלא תהרהר אחר מלאכה, ואין הפירוש שישקר בעצמו וידמה בעיניו ששדהו כבר חרוש וזרוע כי לא לפניו חנף יבוא, אלא הפירוש הוא באשר שבת הוא יומא דנשמטא מעין עולם הבא, ורצונו יתברך שישראל יתענגו על ה', יהי' בטל לרצונו יתברך באמת ויתענג כ"כ בעונג שבת על ה' עד שכל עניני עוה"ז אינם שוין בעיניו לכלום, כענין שאמר הכתוב (שיה"ש ח') אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה וגו', וכאילו הוא בעולם הנשמות שאין בו צורך למלאכה, כעין שאמר הכתוב (תהלים ע"ג) מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ. וכל זה מחמת תכלית הביטול שאין לו שום מציאות בפ"ע. הגם שקשה בעיני איש פשוט לצייר זה ולרהב עוז בנפשו לזכות למדה זו, אך באשר כך היא המצוה, שוב המצוה עצמה נותנת כח לזה. וכענין שאמר כלב (במדבר י"ג) עלה נעלה וירשנו אותה שפירש"י אפי' בשמים והוא אומר לנו עשו סולמות ועלו שם נצליח בכל דבריו, וכן בפי' נצבים (דברים ל') לא בשמים היא שאילו היתה בשמים היית צריך לעלות אחרי' וללמדה, ולכאורה אינו מובן איך עולין לשמים, אלא הפירוש הוא באם כך היתה המצוה שוב היינו יכולין לעשות גם זה, וכבר דברנו מזה. וע"כ אל יהי' רחוק בעיני שום איש להגיע בשבת ליד מדה זו אם רק ירצה בכל לב ובכל נפש, וכשהוא באופן כזה יצדק לומר שאינו מרגיש כלל שעושה שום רבותא במה שהוא שובת ומשליך ממנו כל עסקיו:

כח. רבי לייבל'ה אייגר - תורת אמת, פרשת זכור תרכ"ו

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא', היינו שבקדושת שבת נפעל שאין צורך לזעקה, כי כל זעקה בא מצד הדחק באיזה ענין שהוא, וסיבת הדחק בנפש ישראל ח"ו הוא רק לצורך התעוררות כדי להכיר שיש בורא עולם יתברך רב להושיע לכל אחד מדחקו, והוא הוה ומהווה את הכל ומשגיח על הכל. וכאשר האדם בא להכרה זו, בוודאי ניצול מכל דחק, כמו האב האוהב את בנו ורוצה שיכיר אותו הבן שהוא אביו וחפץ בטובתו, והבן הזה נער ואינו מכיר את רצון אביו, על כן מסתיר אביו את פניו מאתו עד אשר יכיר שאביו רק טובתו הוא דורש, ואז בוודאי תיכף האב משפיע לו כל הטובות. וקדושת שבת הוא עצם ההכרה הזאת שהוא ית' הבורא עולם ומהווה את הכל ומשגיח על הכל, ובזה אין שום מקום לזעקה, כי לא נצרך עוד שום דחק להתעוררות ההכרה, וממילא נמתק ונתרפא גם העבר ברפואה קרובה לבוא, אכ"ר.

כט. רבי אברהם משה מפשיסחא - פניני הרא"מ, תורה אות ט

265 פעם אחת, היה בנו התינוק של מרן הרא"מ זי"ע חולה מאד בשבת, ונכנסה אליו אשתו הרבנית והתאוננה בפניו מדוע אינו מתפלל על בנו החולה שיבריא. ויען לה ויאמר, משל לאחד שהיו לו שני בנים, אחד היה סמוך על שולחן אביו, והשני לא היה סמוך על שולחנו, אלא כל דבר שהיה צריך - היה אביו שולח לו. אם כן, מה חילוק יש ביניהם, אמנם יש הבדל גדול,

זה שסמוך על שולחן אביו, אינו צריך לבקש כל פעם מאביו שיתן לו צרכו, אלא לוקח תמיד מה שלבו חפץ. מאידך, הבן השני אינו כן, הוא חייב תמיד לבקש מאביו שישלח לו צרכיו. בשבת קודש אנו מתיחדים עם השי"ת, וכאילו אנו סמוכים על שולחנו, ולכן אין לנו צורך להתפלל ולבקש את צרכינו, כי הוא ממילא נותן לנו מה שאנו זקוקים, ובתוך זה רפואות וישועות.

ל. שפת אמת - פרשת יתרו תרל"ז

275 זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך. רש"י פי' שיהי' כאילו כ"מ עשוי'. ובאוה"ח פי' שהוא ברכה שבששת ימים תוכל לעשות כל מלאכתך ולא תצטרך לעבודת יום השבת ע"ש. והאמת כי זאת הברכה היא עי"ז שנעשה בעיני האדם כאילו כל מלאכתו עשוי'. ואינו מהרהר אחר מלאכה בעבור רצון המקום ב"ה. על ידי זה נעשה מלאכתו באמת באין מחסור. וזהו בהקדמת זכור את יום השבת לקדשו. והנה הזכירה הוא בחול. כי בשבת הוא עצם היום. רק בימי המעשה צריכין לזכור יום השבת. ועי"ז ניתוסף ברכה בהמעשים. פי' שגם בימי המעשה שצריך לעסוק במעשים ומלאכות גשמיות. מ"מ צריך שיהי' השתוקקת האדם להשבת. שיהי' עליו לעול ולמשא מה שצריך לעסוק בזה. ומכ"ש להיות מוכן לבטל מעשהו. שיהי' כאילו מלאכתו עשוי'. אם הי' רצון המקום שישבות ממלאכה מבטל עצמו מלהרהר אחר מלאכה. ובזוכרו זאת יש ברכת השבת במעשיו. וזה ענין כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה. ושמירה הוא השתוקקות להשבת כמו שמר את הדבר:

לא. זוה"ק - אדרא זוטא, דף רפח ע"א

295 פתח רבי שמעון ואמר, (שיר השירים ז) אָנִי לְדוֹדִי וְעֲלִי תְּשׁוּקָתוֹ. כל יומין דְּאִתְקַטְרְנָא בְּהַאי עֲלָמָא, בְּחַד קְטִירָא אִתְקַטְרְנָא בִּיהַ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כִּךְ הַשְׁתָּא וְעֲלִי תְּשׁוּקָתוֹ. דְּהוּא וְכָל סִיעָתָא קְדִישָׁא דִּילֵיהּ, אֲתָנוּ לְמִשְׁמַע בְּחֻדְנָה, מְלִין סְתִימִין, וּשְׁבָחָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, פְּרִישׁ וְאִתְפְּרִישׁ מִכְּלָא, וְלֹא פְּרִישׁ, דְּהָא כְּלָא בִּיהַ מִתְדַּבֵּק, וְהוּא מִתְדַּבֵּק בְּכָלָא הוּא כְּלָא....